

OUTOKUMPU OY:N RAHASTO

Kansainvälistymisen tukemiseen

Rahasto perustuu Outokumpu Oy:n lahjoitukseen Suomen Kulttuurirahaston perustamisjuhlassa 27.2.1939. Alkuperäisen lahjakirjan mukaan rahasto tukee Suomen viennin ulkomaiseen palvelukseen valmistuvien tai siinä toimivien henkilöiden kouluttamista ja kehittämistä. Vuodesta 2006 rahasto on tukenut myös ulkomaankaupan ja kansainvälisen talouden tutkimusta sekä kaikkea sellaista tutkimusta ja koulutusta, joka voi edistää suomalaisten yritysten ja yhteisöjen kansainvälistä toimintaa.

Kun Kulttuurirahaston perustamisjuhlaa suunniteltiin, oli silloinen Outokumpu Oy:n pääjohtaja Eero Mäkinen mukana yhtenä perustettavan säätiön johtoon kutsutuista. Juhlan ohjelma oli muuten valmis, mutta johtokunnan jäsenen L. A. Puntilan mielestä kohokohta puuttui. Koska juhlassa jaettaisiin miljoona markkaa, olisi hänen mielestään hyvä saada sama summa myös lahjoituksina. Juhlassa voitiinkin lopulta ilmoittaa peräti kahdesta miljoonan markan lahjoituksesta, joista toinen tuli Outokumpu Oy:ltä.

Outokumpu Oy:n historia juontaa juurensa vuoteen 1908, jolloin Kivisalmen ruoppaustöiden yhteydessä löydettiin epätavallinen siirtolohkare ja tutkimukset paljastivat sen sisältävän runsaasti kuparia. Emäkalliota etsittiin pari vuotta, ja Suomen ensimmäinen teollinen malminkäsittelylaitos, Outokummun kuparitehdas, voitiin avata 1913.

Outokumpu Kopperverk -nimisen yrityksen yhtiösopius allekirjoitettiin 1914. Allekirjoittajina olivat viipurilainen Hackman & Co ja Suomen valtio, ja kumpikin omisti puolet kaivoksesta. Ensimmäinen vuosikymmen oli ankaraa taistelua vastoinkäymisiä ja epäonnea vastaan: eniten ongelmia tuotti kuparin erottaminen malmista edullisesti. Kaivos aiottiin jo lakkauttaa vuonna 1923, mutta Suomen valtio lunasti seuraavana vuonna sen itselleen. Kahdeksan vuotta myöhemmin muodostettiin

Outokummun kaivos 1929-30. Kuva: Kaarlo Lindberg

valtioenemmistöinen osakeyhtiö, Outokumpu Oy, jonka toimitusjohtajaksi nimitettiin filosofian tohtori, kaivosinsinööri Eero Mäkinen (1885–1953). Hän oli aloittanut työnsä yrityksessä valtion etujen tarkastajana 1918.

Eero Mäkisen pitkäjänteisen työn tuloksena Outokumpuun valmistuivat uudet tuotantolaitokset 1927–1928, ja vanha tehdas suljettiin. Ajanmukaiset kaivostyömenetelmät kasvattivat Outokummun kaivoksen tuotantomääriä, ja tuotantolaitoksen päätuotteen, kuparirikasteen, laatu parani koko ajan.

Mäkinen uskoi lujasti siihen, että Outokumpu pystytään suomalaisin voimin kohottamaan kannattavaksi suuryritykseksi. Vuodet 1930–1950 olivatkin voimakasta kasvun aikaa, ympäri Suomea avattiin uusia tuotantolaitoksia ja työntekijämäärä kasvoi. Outokummun kaivos pysyi toiminnan selkärankana, kunnes kaivostoiminta piti 1989 lopettaa malmivarojen tyrehdyttyä. Nykyään Outokumpu on maailmanlaajuinen teräksen valmistaja.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.